

KRÖNIKA. JOAKIM MEDIN.

🕒 2017-08-22 06:00

Upp till kamp för en nazistfri vikingakultur

Varför har man inte tagit kampen för att befria vikingasymbolerna från extremhögern?

Tidigare i den här månaden åkte jag till Fyn i södra Danmark, för att bevittna en namngivningsceremoni för en liten pojke. Många vänner och släktingar hade bjudits in av pojkens tyska mor och danska far. Men det var inte tal om något kristendomsorienterat dop. I stället skulle vi deltagare lägga gåvor av naturmaterial i ett "offeraltare" byggt av vitmålad valben. Därefter utropades pojken namn, som hämtades från en gud inom asatron.

Ceremonin föregicks också av en poängpromenad där vi deltagare skulle sätta samman och läsa runor, samt skriva tal för att välkomna pojken till vår "vikingaklan". Det var kreativa idéer som fick mycket beröm. Särskilt roligt var det att skaka liv i de gamla kunskaperna om runor, från mina studier i historia vid Uppsala universitet. Men det fornnordiska temat fick mig också att tänka efter: skulle andra svenskar tycka att det var okej?

I Sverige är ett flertal symboler förknippade med vikingatiden och fornnordisk kultur kidnappade av extremhögern och ultranationalister. Det bör de flesta svenskar vara medvetna om. Går du runt med Tors hammare runt halsen eller har en hjälmprydd viking tatuerad på kroppen, lär du snart få frågor om din politiska hemvist. Rasistiska rörelser har använt vikingasymboler som sina egna i snart hundra år. Nazistiska Nordiska motståndsrörelsen gör det även i dag, med Tyrrunan som sin logotyp.

Därför ses denna kultur inte sällan som kontroversiell. Men efter besöket i Danmark har jag haft flera diskussioner här hemma. Varför har man inte tagit kampen för att befria vikingasymbolerna från extremhögern? Så att de inte går att använda som politiska verktyg? Den kampen har redan tagits för andra symboler och identiteter. Kanske har den populära tv-serien Vikings också fått sådana frågor att dyka upp i andra människors huvuden.

En förklaring till att denna kamp i stort sett uteblivit, är förstås att det är mycket länge sedan fornnordiska seder hade någonting med våra nuvarande traditioner i Sverige att göra. I dag är vi så påverkade av europeisk kontinental kultur, amerikanisering och de mångkulturella strömningar som alltid påverkat vårt samhälle, att det är svårt att se värdet i att försvara något från vikingarnas avlägsna era.

Det finns ändå de som protesterat högt mot extremhögerens kidnappning. När Facebookgruppen "Vikingar mot rasism" bildades

BÄST & SÄMST

Bäst just nu: Att semestern börjar ta slut. För oss arbetsnarkomaner är den svenska dvalan varje sommar alltid lika obegriplig.

Sämst just nu: Situationen som lett till att de ensamkommande ungdomarna och deras vänner sittstrejkat på Mynttorget och Medborgarplatsen.

2014 ledde det till rubriker i flera svenska medier. Men ett annat problem är att vurmendet för vikingakulturen nästan är lika gammal som ultranationalisternas bruk av samma kultur, i politiska syften. "Vikingatiden" uppstod som ett begrepp först på 1800-talet, när nationalismen växte fram och dess anhängare presenterade vikingarna i ett både romantiskt och ärorikt skimmer. Så ville man förstärka idén om "fosterlandet" med en mytologisk, ursvensk identitet.

Extremhögerns politiska användning av symbolerna kan därför fortsätta. Men det leder i sin tur till nya krockar, eftersom svenska barn också fortsätter lära sig i skolan om vikingatiden, om fornnordisk kultur och de spännande asagudarna.

Jag var tio, elva år gammal när jag under ett sommarlov köpte ett halsband med Tors hammare, på en turistmarknad på Öland. Den barnsliga historieentusiasten i mig jublade. Tillbaka i skolan dröjde det bara några dagar innan jag fick frågan om jag var rasist. Det här var i mitten av 1990-talet, under den stora nynazistiska vågen. Efter det bar jag aldrig hammaren runt min hals igen. Bara en t-shirt med en streckgubbe på, som föreställdes kasta ett hakkors i en soptunna.

Barnet Joakim lärde sig hata nazister. Men lät också nazisterna behålla sin ensamrätt till vikingasymbolerna, precis som så många andra gjort. Vilket innebär att extremhögern kunnat fortsätta ha en mytologisk kulturbank till sitt politiska förfogande.

[JOAKIM MEDIN \(MAILTO:JOAKIM.MEDIN@ETC.SE\)](mailto:JOAKIM.MEDIN@ETC.SE)

[Tweeta \(https://twitter.com/share\)](https://twitter.com/share)

[Mejla \(mailto:?subject=ETC-TIPS%3A%20Upp%20till%20kamp%20f%C3%B6r%20en%20nazistfri%20vikingakultur&body=H%C3%A4r%20%C3%A4r%20en%20artikel%20jag%20vill%20tipsa%20dig%20om%3A%20https%3A// uppsala.etc.se/kronika/upp-till-kamp-en-nazistfri-vikingakultur\)](mailto:?subject=ETC-TIPS%3A%20Upp%20till%20kamp%20f%C3%B6r%20en%20nazistfri%20vikingakultur&body=H%C3%A4r%20%C3%A4r%20en%20artikel%20jag%20vill%20tipsa%20dig%20om%3A%20https%3A// uppsala.etc.se/kronika/upp-till-kamp-en-nazistfri-vikingakultur)

[Skriv ut](#)